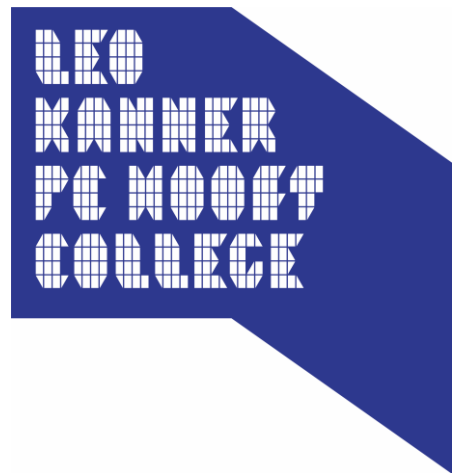

Dyslexieprotocol

P.C. HOOFTCOLLEGE

ORGAAN	OPGESTELD/VASTGESTELD/ADVIES/INSTEMMING	DATUM
Staf	Vastgesteld	Januari 2026

ORGAAN	EVALUATIE ELKE 1 JAAR	DATUM
Staf		December 2026

Dyslexieprotocol

Dit is het dyslexieprotocol van het P.C. Hooftcollege. Hierbij wordt uitgegaan van de volgende definitie van dyslexie van Stichting Dyslexie Nederland (2016):

Dyslexie is een specifieke leerstoornis die zich kenmerkt door een hardnekkig probleem in het aanleren van accuraat en vlot lezen en/of spellen op woordniveau, dat niet het gevolg is van omgevingsfactoren en/of een lichamelijke, neurologische of algemene verstandelijke beperking.

Dit protocol is gebaseerd op het Protocol Dyslexie Voortgezet Onderwijs (Henneman, Bekebrede, Cox & de Krosse, 2013) en het LKO-kader Dyslexie. Het protocol gaat uit van de vier zorgniveaus van dyslexie. Niveau 1 'effectief onderwijs' en niveau 2 'intensivering verlengde instructie en oefentijd' staan beschreven in het onderwijskundig beleid van het P.C. Hooftcollege. Goed lees- en spellingsonderwijs op VO-niveau is de uitgangspositie.

Het protocol omschrijft hoe het P.C. Hooftcollege dyslexie signaleert en wat we met deze signalen doen. Ook wordt beschreven hoe met dyslexie wordt omgegaan in de klas en van welke compenserende en dispenserende middelen leerlingen met een dyslexieverklaring gebruik mogen maken.

1 Signalering

De signalering van dyslexie op het P.C. Hooftcollege vindt plaats in drie verschillende stadia.

- Dossieranalyse voorafgaand aan de plaatsing
- Methode-onafhankelijke toetsen (JII!)
- Observaties van docenten

1.1 Dossieranalyse

Voorafgaand aan de plaatsing van leerlingen op het P.C. Hooftcollege wordt sociaal-emotionele en didactische informatie over leerlingen opgevraagd bij ouder(s)/verzorger(s) en/of bij de school van herkomst. De dossierinformatie zal voorafgaand door de onderwijskundig begeleider en orthopedagoog gescreend worden op onder andere vastgestelde dyslexie, vermoedens van dyslexie en op aanwijzingen van dyslexie. Indien noodzakelijk wordt aanvullende informatie opgevraagd bij de school van herkomst.

1.2 Methode onafhankelijke toetsing

Op het P.C. Hooftcollege wordt de JII!-toets afgenomen. In september wordt er in elke klas een nulmeting afgenomen. Op de resultaten worden interventies ondernomen. In april/mei volgt een tweede meting om te controleren of de interventies resultaat hebben opgeleverd. De onderdelen die betrekking hebben op lees- en spellingsproblemen worden geanalyseerd door de docent, hierbij ondersteund door de onderwijskundig begeleider. Het betreft de onderdelen Nederlands taalvaardigheid en taalverzorging. Als de resultaten daar aanleiding toe geven, worden deze onderdelen nader onderzocht.

1.3 Observatie van docenten

Gedurende de schoolperiode op het P.C. Hooftcollege kan het zijn dat de docent, buiten de hiervoor genoemde signaleringsmomenten om, vermoedens van dyslexie heeft bij een leerling. Ook ouder(s)/verzorger(s) kunnen dit vermoeden hebben en communiceren naar de docent. De docent zal deze vermoedens onderbouwen en voorleggen aan de betrokken onderwijskundig begeleider en orthopedagoog. Zij zullen de inschatting maken of er voldoende indicatoren zijn voor begeleiding naar diagnostisch onderzoek (extern uitgevoerd).

2 Vermoedens van dyslexie

Gedurende de periode van signalering worden er indicatoren verzameld en geregistreerd ter onderbouwing van het vermoeden van dyslexie. De onderwijskundig begeleider en orthopedagoog bepalen of er voldoende aanleiding is voor het uitbrengen van het advies voor uitvoering van diagnostisch onderzoek bij een externe partij aan ouder(s)/verzorger(s). Het P.C. Hooftcollege kan de leerling niet aanmelden voor onderzoek, maar kan ouder(s)/verzorger(s) wel adviseren en begeleiden in de te nemen stappen (zorgniveau 4: diagnostiek en behandeling).

Als de aanwijzingen toereikend zijn, is verdere intensivering (zorgniveau 3: remediëring) niet noodzakelijk om een dyslexieonderzoek aan te vragen. Dit is conform het landelijk dyslexieprotocol binnen het voortgezet onderwijs (Henneman e.a., 2013).

3 Dyslexie op school

Voor leerlingen bij wie dyslexie is vastgesteld is het van belang dat er rekening wordt gehouden met de ondersteuningsbehoeften en dat zij op acceptatie en begrip kunnen rekenen in de klas. Dit vormt de veilige basis van waaruit maatregelen genomen kunnen worden. De docent maakt samen met de leerling en ouder(s)/verzorger(s) afspraken over hoe om te gaan met de lees- en spellingsproblematiek van de leerling. Voor advisering over de mogelijkheden en kaders kan de docent terecht bij de onderwijskundig begeleider.

3.1 Dyslexiekaart

Leerlingen met een dyslexieverklaring kunnen kiezen voor een dyslexiekaart. Op deze kaart staat aangegeven welke afspraken er met betrekking tot de dyslexie van de leerling met hem/haar zijn gemaakt. Deze kaart wordt aan het begin van het schooljaar door de docent samen met de leerling ingevuld en beschrijft de compenserende en dispenserende maatregelen waar de leerling gebruik van maakt. Deze afspraken worden ook vastgelegd in het OPP van de leerling. Tijdens de OPP-gesprekken worden deze afspraken geëvalueerd en bijgesteld.

3.2 Compenseren

Op het P.C. Hooftcollege kunnen leerlingen met een dyslexieverklaring gebruik maken van verschillende compenserende middelen. Per leerling wordt bekeken welke middelen nodig en geschikt zijn. In alle gevallen gaan wij uit van de middelen die uiteindelijk op het examen toegestaan zijn.

Ondersteuning bij het lezen

Veel leerlingen met dyslexie hebben baat bij auditieve ondersteuning bij het lezen van teksten. Hiervoor maken wij op het P.C. Hooftcollege gebruik van *Kurzweil*. Dit is een

tekst-naar-spraaksoftware. Deze software leest verschillende bestandsformaten (o.a. PDF) en kan ook Engels voorlezen. Het programma en de licenties van de bijbehorende lesmethode worden door de school verstrekt. School streeft ernaar om de methodeonafhankelijke toetsen zo aan te leveren bij de leerlingen dat het in te lezen is door *Kurzweil*.

Bij het lezen voor de literatuurlijst kunnen leerlingen met een dyslexieverklaring gebruik maken van luisterboeken. Luisterboeken kunnen geleend worden bij de openbare bibliotheek, of online diensten. Daarnaast kan het gebruik van e-books voor sommige leerlingen helpend zijn. De leerling kan dan zelf de lettergrootte bepalen. *Kurzweil* kan deze bestanden ook voorlezen.

Ondersteuning bij het schrijven

Leerlingen met dyslexie mogen bij schrijfopdrachten gebruik maken van een laptop of computer van de school. De spelling- en grammaticacontrole hoeft hierbij, behalve bij spellingtoetsen, niet uitgeschakeld te worden. Er mag echter geen gebruik worden gemaakt van digitale woordenboeken.

Normering

Volgens het Protocol Dyslexie mogen spelling en zwakke formuleringen de beoordeling van toetsen op zaakvakken op geen enkele wijze beïnvloeden, tenzij een antwoord inhoudelijk onjuist is door een spel- of formuleringsfout. Dit betekent dat er door de docent wordt afgewogen of er spelling en/of formulering wordt getoetst in plaats van de inhoud. Als spelling en/of formulering wel onderdeel is van de leerstof, zoals bij schrijftoetsen, mogen leerlingen met een dyslexieverklaring de toetsen maken op een laptop/computer van school en de spellingscontrole gebruiken. Leerlingen met dyslexie maken dan vaak alsnog fouten bij het onderdeel spelling, maar zij worden dan op dezelfde manier beoordeeld als bij het centraal examen. Ook voor de vakken Nederlands en Engels geldt dat spelling en formulering alleen worden beoordeeld als ze onderdeel zijn van de leerstof.

4 Dispenseren

Leerlingen met dyslexie werken vaak langzamer. Omdat het lezen niet goed geautomatiseerd is vergt dit extra energie en tijd van de leerling. Dispenseren verwijst naar het verminderen van de hoeveelheid werk, tijdverlenging bieden bij toetsen of de leerling vrijstellen van een opdracht. Dispenseren gaat in samenspraak tussen de onderwijskundig begeleider en de docent.

Tijdsverlenging

Leerlingen op het P.C. Hooftcollege krijgen op basis van hun classificatie (o.a. ASS, dyslexie) tijdverlenging bij toetsen. Deze bedraagt ongeveer 25% van de oorspronkelijke toetstijd. Het betreft een eenmalige verlenging, ook als er sprake is van twee of meer classificaties.

Vrijstellingen

In overleg met de onderwijskundig begeleider kan besloten worden tot een of enkele vrijstellingen als blijkt dat een leerling de taken/opdrachten ook zonder aanvullende hulpmiddelen niet kan uitvoeren. Een voorbeeld hiervan is vrijstelling van voorleesbeurten in de klas. Voor taken die de leerling bij het eindexamen of in een vervolgopleiding uit moet kunnen voeren, wordt geen dispensatie verleend. Daarnaast wordt geen vrijstelling verleend voor de vakken Nederlands en Engels.